

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΠΡΩΤΗ ΔΙΑΛΕΞΗ

ΝΑΟΥΜ ΜΥΛΩΝΑΣ

Περιγραφή μαθήματος

Οι επιχειρήσεις φιλοξενίας και τουρισμού συμβάλλουν σημαντικά στην ευρωπαϊκή και παγκόσμια οικονομία όσον αφορά τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, την αύξηση του ΑΕΠ και την καθοριστική τους επίδραση στις τοπικές κοινωνίες. Αξίζει να σημειωθεί ότι η πλειονότητα των επιχειρήσεων αυτών είναι μικρές. Ωστόσο, το μεγαλύτερο μέρος των ερευνών εστιάζει στις στρατηγικές διαχείρισης των μικροεπιχειρηματιών παραβλέποντας άλλες προοπτικές.

Στόχος αυτής της διδακτικής ενότητας είναι να διαμορφώσουν οι φοιτητές μια ευρύτερη εικόνα για τους επαγγελματίες του τουρισμού και της φιλοξενίας, ενσωματώνοντας σε αυτήν τις διαστάσεις της διοίκησης και της κοινωνιολογίας και τις μελέτες περίπτωσης από άλλα περιβάλλοντα, όπως είναι οι αναπτυσσόμενες και οι μεταβατικές οικονομίες.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Οι φοιτητές/τριες:

- ▶ Θα γνωρίσουν τις βασικές αρχές διοίκησης μίας μικρομεσαίας επιχείρησης
- ▶ Θα κατανοήσουν τα προσωπικά χαρακτηριστικά που απαιτούνται για την επιτυχή λειτουργία μίας μικρομεσαίας επιχείρησης
- ▶ Θα αναπτύξουν δεξιότητες σχετικά με την αποτελεσματική ηγετική συμπεριφορά στο πλαίσιο της λειτουργίας μίας μικρομεσαίας επιχείρησης
- ▶ Θα κατανοήσουν τις βασικές αρχές του Μάρκετινγκ μίας μικρομεσαίας επιχείρησης
- ▶ Θα κατανοήσουν τις βασικές αρχές της χρηματοοικονομικής διοίκησης μίας μικρομεσαίας επιχείρησης

Τρόπος Αξιολόγησης

- ▶ **60% τελική γραπτή εξέταση** (20 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής εφ' όλης της ύλης και μια ερώτηση σύντομης ανάπτυξης)
- ▶ **10% προφορική παρουσίαση ομαδικής εργασίας**
- ▶ **20% γραπτή ομαδική εργασία**

Μέσα Διδασκαλίας

- ▶ Εκπαιδευτικό υλικό – διαφάνειες μαθημάτων που θα αναρτάται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα μαθημάτων του ιδρύματος
- ▶ Μελέτη περίπτωσης (Case Study) στο πλαίσιο των μαθημάτων
- ▶ Χρήση του λογισμικού για χρηματοοικονομικά πλάνα της Specisoft σε περιβάλλον εργαστηρίου
- ▶ Ομαδικές εργασίες (projects) των 2-3 ατόμων σε προσδιορισμένη θεματολογία

Χαρακτηριστικά επιχειρηματιών

- ▶ Ανάγκη για την επίτευξη στόχων
- ▶ Προθυμία για ριψοκίνδυνες πράξεις
- ▶ Αυτοπεποίθηση
- ▶ Έδρα ελέγχου
- ▶ Πάθος για την επιχείρηση
- ▶ Αυτό-αποτελεσματικότητα
- ▶ Διαίσθηση
- ▶ Εσωτερική υποκίνηση

Κίνητρα και αντί-κίνητρα ενός επιχειρηματία

Κίνητρα

- ▶ Κέρδος
- ▶ Ανεξαρτησία και αυτοπραγμάτωση
- ▶ Επαγγελματική αποκατάσταση
- ▶ Πρεστίζ – κύρος
- ▶ Υψηλή ποιότητα ζωής

Αντί-κίνητρα

- ▶ Σκληρή δουλειά
- ▶ Συναισθηματική κόπωση
- ▶ Κίνδυνος αποτυχίας

Διάκριση επιχειρήσεων

Με βάση τον κλάδο

- ▶ Πρωτογενής: παραγωγή αγαθών από τη φύση (αλιεία, γεωργία)
- ▶ Δευτερογενής: περιλαμβάνει τις δραστηριότητες επεξεργασίας και μεταποίησης των πρώτων υλών (βιομηχανία)
- ▶ Τριτογενής: παροχή υπηρεσιών (τουρισμός, τράπεζες)

Με βάση το μέγεθος

- ▶ Μικρές: <50
- ▶ Μεσαίες: < 250
- ▶ Μεγάλες: +250

Με βάση τα παραγωγικά μέσα

- ▶ Έντασης κεφαλαίου: δραστηριότητα απαιτεί μεγαλύτερη ποσότητα κεφαλαίου
- ▶ Έντασης εργασίας: δραστηριότητα εξαρτάται περισσότερο από την εργασία (και το ανθρώπινο δυναμικό)

Ορισμός Μικρομεσαίας επιχείρησης (ΜμΕ)

Τα **κριτήρια** που εφαρμόζονται συνήθως είναι:

- ▶ Ο αριθμός των εργαζομένων
- ▶ Ο προϋπολογισμός της επιχείρησης
- ▶ Το μέγεθος του ιδίου κεφαλαίου
- ▶ Η αξία του συνόλου του ενεργητικού
- ▶ Το ετήσιο ύψος πωλήσεων (τζίρος-κύκλος εργασιών)
- ▶ Το μερίδιο της αγοράς
- ▶ Η διοίκηση και λήψη αποφάσεων

Ορισμός Μικρομεσαίας επιχείρησης (ΜμΕ)

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή οι ΜμΕ διακρίνονται σε:

- ▶ **Πολύ μικρή:** Με απασχολούμενα άτομα μέχρι 10 άτομα και με ετήσιο κύκλο εργασιών μέχρι 2 εκ. ευρώ
- ▶ **Μικρή:** Με απασχολούμενα άτομα μέχρι 50 άτομα και με ετήσιο κύκλο εργασιών μέχρι 10 εκ. ευρώ
- ▶ **Μεσαία:** Με απασχολούμενα άτομα μέχρι 250 άτομα και με ετήσιο κύκλο εργασιών μέχρι 50 εκ. ευρώ

Πηγή: ΙΜΕ

Οι ΜμΕ στην Ευρώπη (2012)

	Enterprises		FTE		GVA	
	Total	% SME	Total	% SME	Total	% SME
EU28	22 346 729	99.8	133 767 348	67.0	6 184 825	57.5
Belgium	566 006	99.8	2 718 355	70.1	189 086	62.2
Bulgaria	312 608	99.8	1 872 997	75.5	18 246	62.3
Czech Republic	1 007 441	99.9	3 521 520	69.8	84 142	56.0
Denmark	213 358	99.7	1 602 105	65.0	119 936	62.5
Germany	2 189 737	99.5	26 401 395	62.5	1 385 501	53.3
Estonia	58 408	99.7	393 545	78.1	9 338	74.9
Greece	726 581	99.9	2 198 986	86.5	54 703	72.8
Spain	2 385 077	99.9	10 923 323	73.9	434 156	63.0
France	2 882 419	:	15 495 621	:	890 597	:
Croatia	148 573	99.7	1 002 905	68.3	19 115	54.8
Italy	3 825 458	:	14 715 132	:	646 476	:
Cyprus	46 139	99.9	224 915	:	7 864	:
Lithuania	141 893	99.8	835 630	76.2	12 155	68.5
Latvia	91 939	99.8	573 580	78.8	9 269	69.2
Luxembourg	29 265	99.5	242 533	68.3	19 250	70.7
Hungary	528 519	:	2 430 681	:	46 497	:
Malta	26 796	99.8	119 224	79.3	3 548	74.9
Netherlands	862 697	99.8	5 359 446	66.7	310 022	62.9
Austria	308 411	99.7	2 671 477	68.0	164 976	60.5
Poland	1 519 904	99.8	8 326 839	68.9	171 627	50.1
Portugal	793 235	99.9	2 942 895	:	66 360	:
Romania	425 731	99.6	3 837 868	66.4	48 432	:
Slovenia	119 644	99.8	574 479	72.3	17 140	62.8
Slovakia	398 392	99.9	1 417 228	69.7	32 922	60.5
Finland	226 373	99.7	1 457 599	63.0	86 957	59.6
Sweden	661 822	99.8	3 025 006	65.4	210 859	58.5
United Kingdom	1 703 562	99.7	17 784 620	53.0	1 037 293	50.9
Norway	278 899	99.8	1 510 838	67.6	230 661	58.6

: missing data

Οι ΜμΕ στην Ελλάδα

Τάξεις Κύκλου εργασιών	Τάξεις απασχόλησης						
	0-4	5-9	10-19	20-29	30-49	50-99	100+
(0-0,15)	82,30%	0,65%	0,15%	0,03%	0,02%	0,01%	0,01%
(0,15-0,30)	6,60%	0,61%	0,12%	0,01%	0%	0%	0%
(0,30-0,50)	2,88%	0,48%	0,20%	0,03%	0,01%	0%	0%
(0,50-1,50)	2,36%	0,76%	0,51%	0,16%	0,07%	0,02%	0%
(1,50-5,00)	0,35%	0,29%	0,33%	0,16%	0,15%	0,08%	0,03%
(5-15)	0,04%	0,03%	0,06%	0,05%	0,08%	0,08%	0,06%
(15-50)	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,02%	0,03%	0,06%
(50-100)	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0,02%
(100+)	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0,02%

ΠΗΓΗ: «Η κατάσταση και οι προοπτικές των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων», 2008

Οι ΜμΕ στην Ελλάδα

Οι κύριοι τομείς δραστηριότητας των ελληνικών ΜΜΕ είναι:

- ▶ Χονδρικό και λιανικό εμπόριο (34,74%)
- ▶ Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις και επιχειρηματικές δραστηριότητες (13,98%)
- ▶ Κατασκευές (12,10%)
- ▶ Ξενοδοχεία και εστιατόρια (11,49%)
- ▶ Μεταποιητικές βιομηχανίες (10,66%)

Η σημασία των ΜΜΕ

- ▶ Οι ΜΜΕ συμβάλλουν σημαντικά στην **παροχή εργασίας σε αποκεντρωμένες περιοχές**, που συχνά πλήττονται από την ανεργία και την αστευφιλία
- ▶ Η κατανομή των ΜΜΕ στη χώρα ακολουθεί αυτή του πληθυσμού με 22% στην περιοχή της πρωτεύουσας και **78% στην υπόλοιπη χώρα**
- ▶ Η δημιουργία ΜΜΕ συμβάλει στον εκσυγχρονισμό της χώρας και στο γεγονός ότι η **παραγωγική δυνατότητα** είναι διασκορπισμένη **στις διάφορες τάξεις** του πληθυσμού
- ▶ Συμβάλλουν στη **μείωση του άνεργου/ανενεργού πληθυσμού**, με συμμετοχή της τάξης του 50% στην απασχόληση

Βασικά πλεονεκτήματα

- ▶ Χαμηλά επίπεδα γραφειοκρατίας
- ▶ Καλός συντονισμός
- ▶ Ταχύτητα στη λήψη αποφάσεων
- ▶ Ευελιξία
- ▶ Καλύτερη και ευκολότερη ροή πληροφοριών
- ▶ Δημιουργία περισσότερων αναλογικά θέσεων εργασίας

Βασικά μειονεκτήματα

- ▶ Μικρή οικονομική επιφάνεια
- ▶ Έλλειψη επαρκών κεφαλαίων και σοβαρές δυσχέρειες προσφυγής σε μακροπρόθεσμο δανεισμό
- ▶ Μεγάλος επιχειρηματικός κίνδυνος
- ▶ Αβεβαιότητα για το μέλλον
- ▶ Αδυναμία έρευνας και ανάπτυξης
- ▶ Συγκεντρωτική λήψη αποφάσεων
- ▶ Διαδοχή
- ▶ Σύγχυση αρμοδιοτήτων

Βασικά μειονεκτήματα

- ▶ Προμήθειες πρώτων υλών σε μικρές ποσότητες με υψηλό κόστος και όχι πάντοτε ικανοποιητικής ποιότητας
- ▶ Υποαπασχόληση πάγιων εγκαταστάσεων.
- ▶ Μικρή παραγωγική ικανότητα και αδυναμία κάλυψης συνήθως μεγάλων παραγγελιών εξωτερικού
- ▶ Υποτυπώδη εμπορική οργάνωση (ανεπάρκεια πληροφοριών αγοράς, ανεπάρκεια δικτύων πωλήσεων κ.α.)
- ▶ Εξαντλητικά ωράρια εργασίας, τουλάχιστον για τους επιχειρηματίες
- ▶ Έλλειψη εξειδικευμένων στελεχών

Προκλήσεις ΜμΕ

- ▶ *Ανάπτυξη υπερκαταστημάτων*: προσφέρουν μεγάλη γκάμα εμπορευμάτων σε καλές τιμές και συνεπώς προσελκύουν μεγάλο αριθμό πελατών
- ▶ *Η εποχή των πληροφοριών και του διαδικτύου*: η ανάπτυξη της τεχνολογίας και της πληροφορικής ανοίγει νέους δρόμους στις ΜμΕ
- ▶ *Παγκόσμια έκταση της οικονομίας*: η τάση προς μία παγκόσμια οικονομία δημιουργεί επιχειρηματικές ευκαιρίες ωθώντας πολλές ΜμΕ στην αύξηση των εισαγωγών/εξαγωγών